

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: . . . 1 an 26 lei; 6 luni 13 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate: . . . 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Pasajul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia: Se va adresa la AGENȚIA LIBRE, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefranțate se refuză. — Articollul nepublicat nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARLE STRAINE.

Berlin, 17 Septembrie.

Se confirmă oficial știrea ziarului parisiens *Temps*, că Germania a declarat a nu se putea mulțumi cu satisfacția oferită de Bulgaria pentru afacerea din Rusciuk. Nu e sigur dacă se vor trimite nave de război germane, dar oficial se asigură că afacerea nu stă în legătură cu raporturile ruso-bulgare, ci privește numai pe Germania și Bulgaria.

Londra, 17 Septembrie.

Cortegiul festiv de ieri în Filadelfia, ce a înfățișat toate industriile, a fost cel mai grandios din câte s'au văzut vre-odată în America. El a ținut șase ceasuri și a fost compus din 40,000 persoane, cea mai mare parte lucrători, din 10,000 de cai și 1000 care alegorice, înfățișând toate industriile.

Paris, 17 Septembrie.

Ziarul *Nord* din Bruxelles zice că prințul Bismark trebuie să considere ca o datorie de onoare a sa de a sprijini cererile rusești privitoare la Bulgaria, având în vedere că aceste cereri se întemeiază pe tratatul din Berlin, ce s'a făcut sub președinția cancelarului german. El va trebui să cedeze întru cât-va numa acolo, unde sunt în joc interesele indispensabilului său aliat, Austro-Ungaria. Cel din Petersburg vor să trateze mai departe chestiunea pe tărîmul diplomatic până în ziua, în care se va vedea, că negocierile nu duc la nici un rezultat fericit și că e necesară o schimbare în atitudinea Rusii.

Roma, 17 Septembrie.

Din Triest se anunță de la 5 Septembrie că panica în Messina a ajuns la culme. Numărul cazurilor de holera în ultimele 2 zile a fost de 350 cu 270 morți. De când cu epidemia cea mare din Neapole din anul 1885 nu s'a observat un caracter așa de violent al boalei. Mizeria nu poate fi descrisă. Ieri s'au pus în grevă ciocii și numai siliți și-au făcut trista lor datorie. — O altă depeșă din Triest spune: Holera crește în Messina. Moartea urmează de ordină după un ceas. Epidemia bantue mai rău clasele mai bune ale societății. Pe la Neapole holera bantue de asemenea cu furie, în Castellamare a fost într-o zi 39 cazuri cu 20 decesuri. — O telegramă mai recentă anunță că epidemia a început să slăbească.

Sofia, 19 Septembrie.

Intr-un meeting poporan, organizat de liga patriotică, cu ocaziunea aniversării Unirii, președintele a zis, că Bulgarii trebuie să se unească spre a susține unirea Bulgariilor care, parăsită fiind de Puteri, căta ea însăși să și apere drepturile. Consulul italian și prințul Borghese au prânzit ieri la palatul princiar.

München, 19 Septembrie.

Comitetul deputaților a adoptat, cu 17 contra 4 voturi proiectul de lege relativ la impozitul pe spirtoase.

Berlin, 19 Septembrie.

Se asigură că Tarul va rămănea în Danemarca până în a doua jumătate a lui Octombrie.

Berlin, 19 Septembrie.

Prințul Wilhelm va pleca la 24 Septembrie la Viena spre a asista la vinătorile Curții.

Belgrad, 19 Septembrie.

In prima sesiune a comitetului de revizie a constituției d. Risticii a citit o depeșă al Regelui care salută pe comitet și exprimă dorința ca misiunea comitetului să reușească și să profite prosperității patriei. Telegrama regală a fost vii acclamată. Apoi d. Risticii, într'un discurs lung, a dezvoltat misiunea comitetului.

Bruzela, 19 Sept.

In baza depeșilor dela Congo și a scriitorilor primite de guvernul statului Congo, *Gazeta de Bruzela* publică un articol asupra călătoriei expediției lui Stanley. Știrile sigure asupra lui Stanley ajung până la 12 Iulie; deci el n'a fost asasinat. La 18 Iulie Stanley sosise la satul Yambula, în fața cataractelor rului Arwimi. La 2 Iulie Stanley a început drumul pe uscat, însoțit de trei Europeni, căpitanul Nelson,

Parke și Monteny Jephson. Teritoriul, prin care a trecut, n'a fost până acum călcat de nici un European; el e foarte populat și plin de sate împrejurate de plantațiuni. Stanley speră să sosească la 22 Iulie la reședința șefului tribului Mabodes. Nici teritoriul munților Albaștri nu e cunoscut. Se știe numai pe acolo locuiesc triburi pacifice în sate bine construite. Într'un sat de acolo Emin-bey are un post militar. E probabil, că Emin-bey, știind despre venirea lui Stanley în ajutorul lui, i-a trimis soli să l'întimpe. Se speră că, Stanley se va fi întâlnit deja cu Emin-bey.

SERVICIUL TELEGRAFIC AL ROMANIEI LIBERE.

Paris, 19 Septembrie.

D. Jules Ferry a primit invitarea de a lua parte la deliberările în privința rezoluțiilor de luat față cu situațiunea politică actuală. Vechiul președinte al consiliului va sosi în curând la Paris.

Paris, 19 Septembrie.

Circulă șgomotul că d. Rouvier președintele consiliului va rosti în curând un discurs prin care va declara că guvernul va rupe cu Dreapta. Primul ministru va încerca să concentreze toate elementele republicane.

Constantinopole, 20 Septembrie.

Puțina rezistență ce opune Turcia politicele orientale a Rusiei provine din aceea că ea se teme de represaliile acestei din urmă puteri în Asia mică și de punerea la ordinea zilei a indemnitații de război datorită de densa de la 1877.

Berlin, 20 Septembrie.

Sănătatea împăratului este foarte bună, Majestatea sa va asista mâine la manevrele din Grausee.

Berlin, 20 Septembrie.

Incidental diplomatic bulgar nu va avea consecințe. Nu mai este vorba de expediția chiurasatelor la Varna.

Petersburg, 20 Septembrie.

Nowoe Wremja, vorbind de afacerile bulgare, zice că Bulgaria este pedută pentru Rusia de oare-ce Turcia, Austria și Italia protej pe față pe principele de Coburg.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 9 Septembrie 1887

Guvernul se folosește nu numai de așa numita *zestre guvernamentală*, se mai folosește și de câțiva bărbați slabi de ingeri, cari se dau de partea lui, la început cu jenă, mai târziu cu paradă de vorbă. Deși astfel de întreprinderi nu merită să atragă atențiunea publică, dacă nu li s'ar da decât însemnătatea ce au, vedem totuși că sunt umplute coloane întregi, în ziare politice importante, cu explicațiuni în privința aceasta. — Un semn de tărie a guvernului, zic oficialii. — Probă de slăbiciune și a guvernului și a acelor neofiti, zicem noi.

In orce țară constituțională, neapărat că partidele nu au fie-care din ele câte un număr hotărât de sprijinitori, căci, dacă ar fi așa, nu s'ar schimba guvernul atât de des, ci numai după generațiuni. Partea conducătoare a fie-cărui partid este neschimbată, iar grosul alegătorilor, care dă victoria în alegeri, se dă de o parte sau de cealaltă, de partea guvernului sau de a opozițiunii, după împrejurări. Oamenii cari, din cauza ocupațiilor lor, sau din cauza puținei culturii ce au, nu pot posedă idei precise asupra trebuințelor Statului, dau dreptate, într'un moment dat, acelor cari l-au convins atunci că o au.

Prin urmare, ar fi absurd să pretindem că, la noi, un alegător care și-a dat astăzi votul său pentru un partid să nu și l' poată da

mâine pentru un partid advers. Aceasta e nediscutabil.

Prin batjocoritoarea espression de *zestre guvernamentală* nu se arată această mare parte de alegători, care și schimbă convingerile, dar votează tot-d'auna după convingerile ce are în momentul când pune votul în urnă; ci se arată acea parte de alegători, care e tot-d'auna cu guvernul, or-care ar fi el, pentru foloasele ce poate trage; care nu nu votează nici odată după convingerile ce are, dar după cum i dictează interesele particulare.

Această zestre guvernamentală a ajuns mare, cum n'a mai fost, acum sub guvernul d-lui I. Brătianu.

Dar nu vrem să ne ocupăm de moralitatea guvernului, de mijloacele ce întrebuițează pentru a se menține la buget. Vrem să arătăm valoarea acelor bărbați cari ieri au fost membri activi ai opozițiunii și astăzi sunt membri și mai activi ai partidului guvernamental; să cercetăm dacă oamenii de această categorie pot da vre-o tărie partidului de care s'au alipit în urmă.

Partea conducătoare a fie-cărui partid, compusă negreșit din oamenii cari au cugetat asupra intereselor Statului, cari, prin urmare, și-au format convingeri asupra diferitelor chestiuni ce sunt sau pot fi la ordinea zilei, am zis că nu poate fi schimbătoare. Prin urmare, acei dintre membri activi ai unui partid cari trec cu arme și bagaje la adversari, sau n'au avut convingeri cât au stat în primul partid, ceea ce nu e lăudabil pentru densii, s'au că n'au trecut din cauza convingerilor în al doilea partid.

Noi credem mai bine că nici nu au fost cu convingeri în primul partid, nici nu sunt cu convingeri în al doilea. Și nu vrem să facem nici o bănuială asupra caracterului lor. Ne explicăm.

S'au văzut negreșit în toate părțile bărbați politici cari trec dintr'o partidă într'alta. Dar dacă au trecut, au făcut aceasta numai trecător, în vederea vre-unei chestiuni speciale, sau, dacă au făcut-o pentru tot-d'auna, cauza a fost chiar schimbarea caracterului partidului în care au intrat. Să presupunem că un partid are un șef prea conservator; atunci un conservator ceva mai moderat, poate să intre în rândurile partidului liberal. Întemplă-se însă ca partidul conservator să piardă pe șeful său sau ca un curent în țară să l'hotărăască a intra pe o cale mai liberală, atunci acel membru al partidului liberal se poate alipi la partidul conservator.

Se mai poate ca bărbați la tine-rețe să facă parte dintr'un partid, iar cu vârsta să și modifice convingerile, să intre într'un alt partid. In amândouă aceste cazuri, nu se poate nimic imputa celor cari săvârșesc această schimbare.

Bine înțeles, nu vorbim de membri unui partid cari intră în opozițiune cu guvernul dat de partidul lor. Aceștia nu și schimbă părerile lor, nu fac parte dintr'un alt partid decât acela din care au făcut parte mai înainte, ci fac numai opozițiune.

Dar ce trebuie să zicem de acei bărbați cari, la o vârstă înaintată,

mărturisesc că și-au schimbat convingerile?

Aceștia n'au putut să aibă convingeri. Și nici acum nu pot să aibă. Vor trăi în tot-d'auna cu convingeri momentane. Ei văzând că guvernul trăește de un-sprezece ani, s'au convins că dreptatea e acolo unde e și succesul, printr'un fel de șir de idei proprii celor cari judecă puțin.

Ei n'au putut da tăria opozițiunii, nu pot da tăria guvernului. Dacă guvernul se bucură de noui prieteni ce au dobândit, aceasta este un semn că sunt foarte slabi, că or-ce iluzie de sprijin le aduce mulțumire, atât de mult au trebuință de sprijinire.

CRONICA ZILEI

D-lui Ion Bălăceanu, ministru plenipotențiar al țării la Constantinopol, i s'a acordat un concediu de zece zile.

D. Ion Don, absolvent cu diplomă al școlii centrale din Paris, este însărcinat cu îndeplinirea în mod provizoriu a funcțiunii de director la școala de arte și meserii din București, și cu suplinirea catedrei de construcțiuni și mașini, geometria descriptivă și mecanica aplicată, în locul d-lui Al. Ștefănescu, demisionat.

Zilele acestea s'a făcut în Iași alegerea consiliului de disciplină al corpului avocaților d'acolo.

Din aproape 50 de avocați cu dreptul d'a vota au luat parte la scrutin 33. S'au ales cu unanimitate d. Gr. N. Macri, decan, și d-nii D. Alexandrescu, D. Grigorievici, D. Sofian, C. M. D. Miculescu, Gh. M. Șendrea și I. Fotea, membrii.

D. I. Teodorescu, învățătorul școlii de gradul I din comuna Gălățeni-Mitropoliei din județul Vlașca, este destituit din acest post, pentru încercare de mituire față cu superiorul său.

Serviciul pazii acciselor comunei București e amenințat de a fi aproape su totul desorganizat. Cauza este că 56 dintre garzii acciselor sunt chemați a lua parte la manevre.

Nu știm ce va face comuna, zice *Unirea*; chestiunea însă e foarte serioasă și cu drept cuvânt a devenit, pentru moment, preocuparea aproape de căpetenie a edililor Capitalei.

Ca profesori pentru clasa V la gimnaziul din Galați sunt numiți: D. I. Delescu, care va preda limbele latină și română și Istoria; d. I. Iulian, care va preda matematica și științele fisico-chimice; d. Solomonide, limba elină; d. Al. Braun, limbele franceză și italiană; iar actualii maiștri de desemn, gimnastică, și muzica vocală vor preda aceste cursuri și în clasa V.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat a trimis M. S. Regelui cu ocaziunea aniversării lui R. Griviței această telegramă:

Majestății Sale Regelui Carol

Sinaia

Cu ocaziunea aniversării zilei de mâine, în care Majestatea Voastră ați condus cu atâta strălucire pe câmpul de război ostașii noștri, făcând să înverzească de înnoavă în jurul steagurilor române lauri de biruință, subsemnatul înalt rugă către D-zeu ca să odihnească sufletele eroilor cari s'au jertfit pentru țară și în același timp imploră grația a Tot-Puternicului să țină sub acoperământul Său pe Regele și pe Regina noastră, împreună cu Augusta Lor familie, spre a conduce ani îndelungați și fericiti destinele României pe calea gloriei, a virtuții și a religiei.

Ioșif, Mitropolit Primat.

Pentru ocuparea (provizoriu) catedrei de geografie de la școala secundară de fete "Penetis et Zurnale", din Brăila, e publicat concurs pe ziua de 20 Iunie 1888.

Concursul se va ține în palatul Universității din București.

Din lipsă de concurenți, neputându-se ține licitația ce a fost anunțată pentru aprovizionarea gimnaziului real din Brăila cu 25 tone de cărbuni de cardiff și 20 m. c. de lemne de brad, va fi o nouă licitație pentru această furnitură, la 21 Septembrie.

Concursul pentru clasa I de la școlile primare urbane de băieți din orașele Văleni-de-Munte, Vaslui, și școala Nr. 3 din Galați, publicat pentru ziua de 10 curent, se amână pentru ziua de 15 curent, când se va ținea concurs pentru mai multe alte școlae din țară.

S'a aprobat ca carte didactică pentru uzul școlilor secundare "Algebra", de Constantin Climescu, a doua ediție, Iași, 1887.

La 29 Septembrie se va ține licitațiune publică, cu oferte sigilate, atât la direcțiunea generală a monopolurilor Statului calea Victoriei Nr. 109, cât și la administrația salinei Doftana (Prahova), pentru darea în întreprindere a construcției unei magazii pentru depunerea sărei la salinele Doftana.

Valoarea lucrărilor dupe devis se urcă la suma de lei 10.335.

La 30 Septembrie se va vinde prin licitație, în localul biroului vamal București (gara Filaret), 194 kgr. pânză groasă de in.

Din Mangalia i se scrie *Voința* că sub o movilă de lângă oraș, la o înălțime de 5 metri d'asupra nivelului mării, s'a dat de nisce zidărie de piatră, așezate în formă de boltă; pare să fi fost acolo un cavou. La basă, zidăriile se întind; s'au scos petre foarte mari, ele sunt lipite între ele prin straturi de var.

S'au început săpături; se cere însă timp și brațe multe ca să se poată pătrunde înăuntru.

MONARHIȘTII DIN FRANȚA

Manifestul comitetului de Paris e prea lung, decât să l'putem reproduce. Credem că e mai bine să vedem ce zice foile franceze despre acest document. Așa le *Paix* care tree de organ al președintelui Republicei, însoțește manifestul de următoarele comentarii:

"Comitele de Paris a simțit trebuința să dea publicității instrucțiunile sale reprezentanților partidei monarhiste din Franța! Acest document e lung. Pretendentul, care până aci nu eșise din tăcerea, pe care n'a rupt-o decât spre a ne anunța în termeni destul de enigmatice, că monarhia cea nouă ar fi „tradițională prin originile sale, modernă prin instituțiunile sale, a voit în acest manifest să desvolte programa regimului ce l' oferă Franței și cu ajutorul căruia el e așa de sigur că va seduce toate spiritele. încât nu ezitează să afirme că dânsul va fi "regele tuturor".

Aceasta e o iluzie, pe care pretendentul nu o va conserva mult timp. Din manifestul său se degajează un singur fapt cu precisiune: comitele de Paris feliță pe Dreapta că a renunțat la opozițiunea sistematică, prin care ea inaugurasese legislația și nu e greu de a citi printre rânduri că această schimbare de atitudine fusese de mai înainte concertată între pretendent și amicii săi. Astfel cad toate

conjecturile ce se puteau face asupra desarmării Dreptei. Cei din dreapta Camerii lucrează în virtutea unui acord cu pretendental în scopul de a prepara restabilirea monarhiei. Ei nu fac decât a pune în practică teoria celor „doe căi,” expuse nu demult de d. Hervé și aprobate de comitele de Paris.

Cum oare voii să restabiliți această mult cântată monarhie? Comitele de Paris răspunde la această întrebare. El prevede, că ea va reveni în mod legal... Restul manifestului, consacrat condițiilor monarhiei viitoare, este o țesătură de contradicții și de visuri. Aci reacțiunea merge mână în mână cu demagogia. Ni se promite mântuirea sufragiului universal; dar se refuză Camerilor votarea anuală a impozitelor. Legea finanțelor va fi votată odată pentru totdeauna. Națiunea se va găsi privată de garanția esențială din or-țe țară liberă, aceea ce repoză asupra refuzului eventual al impozitului. Se vede că pretendental a uitat multe. Șapoi d-sa vrea să reducă rolul Parlamentului la niște proporțiuni infime. In schimb manifestul ne promite desarmarea și alte multe și marunte. In fine manifestul s'a însărcinat, să ne probeze, că monarhia e incompatibilă cu libertatea. Mai că suntem tentați să mulțumim pretendentului că a bine-voit să-și publice instrucțiunile, din cari lumea el poate cunoaște mai bine, pe dinsul și pe al sei.

ARMATA FRANCEZA

Mobilizarea de probă, ce s'a făcut în zilele acestea în Franța cu corpul al 17-lea de armată, a dat rezultate strălucite, in urma cărora in Franța e un entuziasm nespus de mare și moralul Francezilor atât de ridicat, încât limbajul presei franceze de or-țe partid e aproape provocator față cu Germania.

Așa de exemplu République Française zice că Franța azi e gata de bătae; încercarea la corpul al 17-lea de armată a dovedit că in curs de 12 zile se pot trimite la graniță 1,200,000 oameni, și in curs de alte 8 zile următoare pot urma acestui prim zid de apărare a patriei alt milion de combatanți. In caz de seriozitate lucurile vor decurge pretutindena ca in ținutul corpului al 17-lea de armată, cu deosebirea numai, că atunci și tinerimea franceză va fi aprinsă de patriotism și de mânia sfântă, dacă va fi silită să apere și să răsbune patria cu arma în mână la Rin și la Voges.

O telegramă din Paris, cu data 17 Septembrie, spune că la banchetul arangiat cu ocaziunea terminării mobilisării generalul Bréart, comandantul corpului 17 de armată, a zis: „Franța a ajuns astăzi la conștiința puterii sale, noi suntem gata și noi așteptăm.” Deputatul Cales, consilier de comitat și primar, a felicitat inreaga armată, zicând: „Ea a potențat speranța patriei la cel mai înalt grad și ne răzbu-

nă. Multă vreme nici n'am cutedat să sperăm răsunarea, acum însă o așteptăm cu nerăbdare.” Generalul Vincendon întorcându-se spre generalul Bréart zise: „Pe un astfel de conducător cu fală și încredere îl vom urma ori unde.” Bréart răspunde: Eu sunt al ostașilor mei, și gata să pășesc in fruntea lor.

Intusiasmul și încrederea aceasta in puereea și țaria armatei franceze se vede că a pătruns până la miniștri, căci precum se telegrafiază din Berlin, ziarul Die Post zice, că într'un discurs ce a rostit la Chamonix, d. Spuller, ministrul instrucțiunii publice in Franța, ar fi exprimat dorința de a vedea pe Franța reluându-și bunurile ce a pierdut.

CONFLICTUL RALLE-VARNAV

Huși, 6 Septembrie 1887.

Domnule redactor,

In afacerea dintre mine și d. Varnav nu este altă parte comică decât aceea că d. Varnav fără a fi încă provocat, căci d-sa era ofensatorul, imi trimite martorii d-sale prin cari mi declară că se pune la dispozițiunea mea pentru a mi da reparație. După aceasta imediat și aranjază prin martorii d-sale un proces-verbal numai pentru d-sa singur, fără să mi comunice și mie, și alergă la București pentru a l publica in Națiunea de la 5 Septembrie, pe care a trimes-o la toată lumea cu indicația „Citește pe pagina III-a, scrisă cu mâna d-sale pe bandă.”

Cât pentru mine, iată cum am procedat: Indată ce martorii d-lui Varnav au plecat mi-am constituit și eu martorii mei pe cari i-am trimes d-lui Varnav, —atunci d. Varnav a făcut o retractare completă a vorbelor de care i ceream socoteala aruncând răspunderea asupra d-lor Gheorghiu, Parpale, și Dimitrie Talmăcescu cumnații mei, după cum puteți a vă încredința citind pe pagina a III-a a ziarului Națiunea, din 6 Septembrie, unde s'a publicat procesul-verbal incheiat de martorii mei după toate regulile usitate in asemenea ocaziuni, comunicându se și d-lui Varnav, care a mulțumit martorilor mei pentru fidelitatea cu care au reproduș vorbele d-sale.

Pentru aceasta, d-le redactor, nu m'am bătut in duel cu d. Varnav, iar nu pentru că sunt comersant, lucru cu care m'aș lăuda și care sper că nu exclude posibilitatea de a cere reparație prin arme celui ce ofensează, fie acela chiar un prelect ca d-nul Varnav.

Acum fiind-că am să termin, vă rog să mi permiteți o mică reflexiune. Ce fel de om trebuie să fie d-l Varnav, dacă publică un proces-verbal din care rezultă că eu nu m' pot hotărî să m' bat in duel, căci sunt comersant, atunci când știa că există procesul-verbal in care se consemnează retractarea d-sale și că această retractare face ca eșirea pe teren să nu mai poată avea loc.

Afară de aceasta in ce situație pune pe martorii d-sale atunci când știa că față cu mine, când i-am cerut explicațiune in grădina publică, au retractat vorbele zise, și când trebuia să retracteze și in fața martorilor mei aceste vorbe.

Primiți vă rog, d-le redactor, expresiunea distinselor mele considerații.

R. Ralle.

PARTEA LITERARA

LASCAR VIORESCU

O ICOANA A MOLDOVEI DIN 1851

de Wilhelm de Kotzebue

(trad. din limba germană de A.)

CAPITOLUL V.

Dimitrie Albu — Societatea din capitala Moldovei — Alecu Doban al treilea epitrop al lui Lascar.

Lascar se aruncă nemulțumit în trăsură. Iși inchipuia el că socotelele făgăduite nu-i vor aduce mare mângâere, dar simțea totdeodată și neputința lui față cu epitropii, până nu va fi sosit ciasul virstniciei. Pe lângă aceasta tot ce vedea împrejurul seii îi părea strein, toate i se înfățișau ca o aminfire pe care nu o putea prinde decât după ce își muncise gândul mult cu densa. E lucru bun, fără îndoială să-ți faci învătătura în străinătate, își zise el, acelui care n'are părinți și prieteni, însă, îl sapă vremea un șant adânc între plecarea și întoarcere peste care nu poate trece decât cu mare anevoie spre a se pune din nou in raport cu țara sa.

Acest gend reinvia earăș simțirea de singurătate, care-l mai muncise așa de des. Se cobori din trăsură spre a merge pe jos, birja venea încet după densus.

Ulitele erau viui și luminate încă de razele calde și primăvăraticale ale soarelui. In lași se întâmplă foarte rar ca unul din aceia ce poate plăti o birjă să-și întrebuițeze piciorale, și ast-fel numărul trăsurilor ce alegară in sus și in jos este foarte insemnat, mai ales in strada mare se înghește trăsura lângă trăsura, începând cu caretele luxoase spre a ajunge la birjarul ovrlesc cu un singur cal. Dar o fisionomie deosebită nu o mai au ulitele; mulțimea cea mare de evrei cu portul lor adesea foarte murdar o găsim îndată ce am trecut granița polonă, cu deosebire că lașul e poate mai bogat in evrei, ast-fel încât Sâmbăta încetând ori-ce daraveri, ulite nu sunt nici pe jumătate așa de viui ca celelalte zile. Ori-ce urmă de oraș oriental s'a șters numai Turcul care vinde rahat la poarta mitropoliei și-și linge degetele vîzînd, a mai rămas. Acum treizeci de ani era altfel; in locul ulitelor pavate cu piatră erau poduri de lemn cari se aprindeau când se ivea un foc mare, și îngreuiuă astfel treaba pompierilor; trăsurile însă care odorogea pe aceste poduri erau interesant de privit. Boerii cu portul descris cam pe seurt, in liniile deja publicate, ședeau intrinsele și salutau plecând capul in tăcere cu in mâna la pept; feciorii lor, Greci sau Arnaui, cu iataganul la brâu stătea pe scara trăsorei cu ciubucul stăpânului rezemat de șold. Și când Vodă își lăsa oasele sale domnești să se sgudue pe pod spre a merge seara la teatru sau la vre-o sindrofie, alergau țigani gâfînd și pe jumătate despuiați inaintea trăsorii cu facile aprinse in mână spre a-i lumina calea. De pe acum cinceci de ani trăsura Mariei Sale era trasă de șase armăsari, cu doi lănceri înainte și doi inapoi, dovadă netăgăduită despre folosul cavaleriei moldovene. Toate s'au schimbat acum, și lucru ciudat, mai repede a mers cu transformarea aparenței externe decât cu îndreptarea din lăuntru. Aci trebuie să mai treci adese peste odorogite poduri de lemn, și in această trecere și se încurcă mințile.

Lascar rătăci prin mulțime fără nici un scop. Pe ici pe cofea citea firmele prăvăliilor: tot ce venea de la Paris; rar se întâmplă unui mesereș să fie destul de nepăsător spre a se trage din alt oraș. „Alexandre, coiffeur de Paris, sta scris pe deasupra unui uș; Lascar intră in atelier, spre a cumpăra parfum și alte lucruri trebuin-

cioase de felul acesta. Din paralele luate împrumut dela Puricescu abia îi mai rămăseră vre-o cinceci de galbeni, dar de cumpărat trebuia cumpărat. Poate un om care ține cât de puțin la el însuși, să trăiască fără extravit double, și se poate el uita la mijloacele pungii sale când i s'a isprăvit pomada? Lascar nu număra nici-odată ce avea; pe câtă vreme nu amuțea cu desăvârșire sunetul arului, el cheltuia par-că punga nu s'ar putea goli.

Lascar intră așa dar in prăvălie; aci se mai afla un mușteriu plecat peste o cutie cu țigări, pe care o cerceta cu ochi de cunoscător și o mirosea. Țigări la un frizer? Fără îndoială. La lași nu se poate altfel. Nici un prăvăliaș nu se mulțumește cu o specialitate; dacă nu-i merge bine cu un fel de marfă se ridică cu cealaltă. Eu am văzut într'o librărie puști și mobile, și pe lângă hrana intelectuală chiar și hrană trupească sub formă de parmazan, de sardale și de șampanie.

Acel ce cumpăra țigări rîdica ochii auzind umblend pe ușă, și după ce se uită puțin la cel ce intrase: „Lascar Viorescu, strigă el cu bucurie și-l înbrățișă. „De când ești in Moldova? De când ești la Iași?”

Era Dimitrie Albu; Lascar îi făcuse din întâmplare, cu un an înainte, cunoștința la Berlin, și se văzuse zilnic cu compatriotul îndoit de drag fiind-că era in străinătate. De pe atunci se rugase de Albu care era cu câți-va ani mai in vârstă decât densus să-l slujească de călăuz la întoarcerea sa in țară. Dar trecuseră douăsprezece luni de la ultima lor plimbare „unter den Linden”; Lascar amănase plecarea sa dintr'o lună într'alta și uitase apoi cu totul pe noul seii prieten. Întempleră îi aduse iarăș față in față; Lascar ar fi putut zice: Providență, căci pentru densus această întâlnire era un adevărat noroc.

Amândoi se bucurară din suflet; singur Monsieur Alexandre perdu in afacere; țigări și pomadă fură uitate. Dimitrie apucă brațul lui Lascar și părăsiri prăvălia ducându-se acasă la Albu. Trăsură, cai, slugi și geamantam se aduseră îndată de la han și peste un ceas Lascar era cu totul așezat in locuința prietenului seii. După ce își istorisiră tot ce vroiau să știe unul despre altul din câte i se întâmplase in cursul anului întreg, întrebările și răspunsurile se potoliră încetul cu încetul.

„Trebuie să-ți mai spun ceva la care am luat seamă,” zise Albu; „nu mai găseș expresia veselă și nepăsătoare care se vedea la Berlin in toate mișcărilor dumitale. Acesta e obrazul ce trebuie să-l aiibă cine-va care se întoarce după un șir lung de ani in țara sa?”

„Am bucurat ca un copil punend piciorul pe pământul Moldovei,” răspunde Lascar; „dar de ce să tăgăduesc nu m' pot scăpa de un simțiment de neliniște. Afacerea cu epitropii mei, de care țiam vorbit, nu e singurul lucru care-mi înabuse veselia, cu toate că-mi dă destula grijă. Mi se pare par-că nu m'aș mai potrivi eu cu felul de aici, par-că ar li murit in străinătate copilul Lascar, care reșula ușor și vesel in aerul Moldovei, și par-că Lascar cel înstrăinat nu ar mai putea trăi in clima de aici. Și cu toate acestea până acum am avut foarte puțin a-face cu oamenii.”

„Poate că tocmai de aceea ești ipocondru in or-țe caz nu ești singurul care simte astfel, întorcându-se in țară după mai mulți ani. Noi credem aici că pentru complectarea creșterii avem neapărată trebuință de înțelepciunea Apusului și ne trimetem copii peste graniță. Adevăr că mijloacele de educație de la noi nu sunt îndestulătoare, dar ce ese de acolo? Parte din tinerii noștri se pun cu silință să studieze: „les bals champêtres,” și imina femeiască; cel ce învață ceva— și slavă Domnului nu sunt puțin de aceea—nu știe ce

să facă aici cu cele învățate, unde toate se petrec altfel decât in restul Europei. Nu e rar atunci să cadă și el in nepăsarea care o are sub ochi, și folosul practic al creșterii sale europene este pierdut. Mai adesea îi lipsește energia spre a se lupta cu relele obiceiuri; găsește mai comod de a face ce făceau bătrânii inaintea lui, și uită că bătrânii in naivitatea lor nu știu face mai bine, că prin urmare el e mai blamabil și de această scuză nu se poate folosi. Am văzut tineri care se întorceau cu cele mai bune intenții in Moldova și ca-ți-va ani le au fost de ajuns spre a-și strica cu totul. Ne lipsește energia, asta este nenorocirea noastră!”

„Energie!,” zise Lascar încet; vorba aceasta îi era neplăcută ca o imputare.

„Cu toate-acestea s'a îndreptat câte ceva, urmă Albu. „Pășim in multe lucruri înainte, deși ne mai jucăm adesea de-a baba orba. Va veni și vremea in care in loc de a hrăni soldați netrebucioși vom aduce profesori buni, spre a avea o Universitate la noi. Dar să lăsam lucurile serioase la o parte. Ceeace ce îți trebuie mai întâiu este să faci cunoștință cu lumea. Am zis să pună caii ca să mergem la câte-va vizite.”

Datoria de a face o sumă oare-care de vizite nu se poate număra de obicei printre bucuriile vieții; de astădată însă îi era plăcut lui Lascar să se apropie de un cerc, in mijlocul căruia își avea locul seii otărât prin naștere.

Vreau să economisească pe cititor neînșirându-i niște nume ce i-ar suna așa de străin, dacă ar merge însă vreodată la Iași l'aș sfătui prietenește să facă tot așa de multe vizite ca și Lascar. De sigur nu se va crede urgist într'o barbară „provincie turcească”. Lumea aleasă din capitala Moldovei numără membri care au fost priviți și in alte capitale ca apărțiunil interesante. Tipul femeesc are un farmec deosebit, cea mai mare parte din femei te atrag prin veselia lor plină de tact, care se apropie de familiaritate numai pe atât pe cât o iartă bunul ton al societății Saloane elegante, și adesea foarte cu gust gătite se deschid inaintea musafirilor. Numai tablourii nu frebue să cauți, gustul pentru asemenea opere de artă nu s'a împămîntenit încă aci. Lucrurile de bronz și stofele cele grele de mătase trebuiesc schimbate așa de des, încât nu prisoște nimic pentru opere de artă.

Imi iaă voia, de a mai adăoga aci ceva despre „la haute-volée, parte pentru a respinge părerea aspră auzită așa de des, parte pentru a arăta Moldovenilor și Moldovencilor impresia ce face felul lor de-a fi, asupra unui observator nepărtinitor.

Mai nainte de toate sunt învinovățite adesea fără a fi cunoscute că ar avea ideile cele mai elastice asupra fidelității. „Altfel sunt încântătoare, zic oamenii. Eă susțin că zeul amor își urmează jocul tot atât de liber pe malurile Spreei, ale Senei și așa mai departe ca pe acele ale Dunării. Cu istoria in mână se pot urmări cauzele progresului și regresului pe calea bunelor moravuri din Iași. La începutul veacului dacă un tată își creștuse pe fiul seii până la vârsta de 19-20 ani, îi porunceă să meargă la bae să se spele frumos căcă adoua-zi are să se insoare; băiatul săruta mâna băbachi, se ducea și se primenea. Adoua-zi se făcea nunta, mireasa venea și densa deadrptul din odaia copiilor și amândoi se întăleau poarta pentru întâia oară in fața altarului. Moldoveanul e de obicei foarte blajin: el trată bine pe noua cunoștință ce i se dededese de soție și toate mergeau cu atât mai minunat cu cât ténăra femeie nu ega decât foarte rar din casă. Fantazia nici nu intra in socoteală, de aceea și poezia era de regulă un adaos rar in toată calea vieții. In felul

FOIȚA ROMANIEI LIBERE

7 Septembrie 1887

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

(Urmare).

După două zile, ducele de Miraflores apăru disperat că nu primea două sute de mii de franci d'acasă.

— Decând cu răboiul dintre Mexic și Franța, nu poți stabili relațiuni obișnuite nici pentru trimitere și primire de bani. Și nu mai am nici o para! Imprumutăm dar vr'o zece mii de franci, ca să am ceva mărunțiș in buzunar.

— Apoi... intrerupse Tatiana.

— Vrei diamantele mele ca amanet? strigă Americanul.

Tatiana i dete zece mii de franci, și nu primi diamantele. Ducele eși zicend:

— Mă duc să-ți cumpăr ceva.

Tatiana nu l mai văzu in ochi.

Când d. Mariano La Puerta veni să i facă vizită, Tatiana i spuse cele întâmplare cu Mexicanul.

— Cine a introdus in casa d-le acest

bandit? întrebă Mariano; — e cunoscut de toată lumea la Paris: exploatează femeile care se uimesc de diamantele și de declarațiunile lui. Nu ții-a arătat și cele treizeci de decorațiuni?

— Nu.

— Păcat! Cefel? n'ai pe nimeni să te informeze asupra persoanelor ce primești in casă? înțeleg să primești pe ori-cine la ruletă,—dar nu lăsa pe nimeni să treacă pragul sălii de joc, dacă vr'o dată l mai înfințezi... Sunt însărcinat să te invit la o mare sêrbare ce dă d. Roger Burne.

— Probabil că nu mă voi duce.

— Dece? Vei găsi acolo ambasadele, banca, ziaristii, mai multe persoane dela curte, artiști străini, poetul unguresc Kalnoyi.

— Cu alte vorbe, aceiași lume pe care o primesc, sau am primit-o și eu,—nu mă atrage deloc.

— Dar d. Roger Burne e foar e bogat, și, cu o frumusețe așa de isbitoare ca a d-le...

— Da, eunos fraza. Vrei, să i spun adevărul Mariano? Sunt foarte tristă,—mă simț inconjurată de pungași...

— Oh! nu toți.

— Nu toți, Mariano și anume nu tu;—dar am fost furat din douăzeci de părți am fost batjocorită, am fost tratată ca o sclavă, și n'am reușit să mi răsbun incontra nimănui; nu cumva asta e o viață?

— Ah! scumpa mea Tatiana, nu cumva ai visat o lume unde dreptatea să aibă trecere?

— Căstigasem parale cu acea importantă afacere a puscilor, pe care don José

de Fundias o realizase prin intervenirea mea. Trebuia să măf am și alți bani...

— Dela d. MacLife; nu e vina lui; anevrismul l'a surprins.

— Am fost bogată și acum sunt ruinată.

— Ah! jocul! dece te-ai dus la Bade?

Tatiana nu spunea că la Bade nu numai pierduse, dar, ce este mai rău, apucase obiceiul jocului, și că fără ruleta i era acum urât de moarte. Voia să aibă neconștient in față postavul verde. Nici ea nu mărturisea acest lucru, nici d. Mariano nu se gândea la el; dar preocuparea jocului se dete pe față in aceste cuvinte pe care i le adresă:

— Cum ai stat cu jocul la Spa?

— Reu, răspunde d. Mariano, dar foarte bine cu băile.

— Lume multă?

— Multă, un soi de mică Babylonă, dar publicul mai puțin bogat decât la Bade.

— Ah!... dar ruleta?

— Ca și la Bade, cu un dublu zero; mi s'a părut chiar că erau mai multe moduri d'a căștiga...

— Adevărat?...

— In ori-ce caz, ruleta cea mai onestă este cea dela Hamburg.

— Crezi?

— Are numai un zero, și e deschisă tot anul, lucru care plătisește mai puțin pe jucătorii de profesione.

— Negreșit.

— Socotesc numai că ar trebui mărit minimul care e un florin.

— Așa dar acolo se joacă tot anul?

— Oh! nu crez c'o să te mai duc ș'acolo.

— Nu e nici un pericol.

— Vezi așa! Iată, plec in urma acestei asigurări.

XII. Căpitanul Junon

Tatiana primi într'o zi vizita baronului de Zagen.

— Doamnă printesă, i zise acesta cu brutalitatea lui prusiană, sunt însărcinat să vă întreb dacă puteți prânzi astăseară cu Nasar-el-Khan.

— Cine e acest domn?

— Un print persan care a sosit de câte-va zile la Grand Hotel Universel.

— Ah!

— E foarte bogat. In primele două zile a voit să aibă la masă o Franceză; i-am adus una...

— Dă-mi voe domnule, intrerupse Tatiana, d-ta i-ai adus-o?

— Nu cumva d-na printesă nu știe că de o lună sunt special in serviciu la Grand Hotel Universel?

— Nu știam;— de cine este ținut acel otel?

— De un German ca și mine,— d-nu Lohe.

— Continuă, domnule.

— Nasar-el-Khan mi-a zis azi dimineață că ar fi fericit să facă cunoștința unei Rusoaiice; m'am gândit îndată la d-ta.

— Ți mulțumesc.

— Nasar-el-Khan dă cinci mii de franci, din care eu iaă o mie.

— Ne-am înțeles; bunăziua, domnule, zise Eatiana lăsând pe baronul de Zagen, in mijlocul salonului singur.

— La șase ore, i strigă acesta, mirat de repede ei plecare.

Tatiana se gândea.

— Ori omul ăsta n'are nici un tact, ori e un căzut foarte jos; drept cine m'ia el? Oh! mă poate aștepta acel persan...

Porunci să pună cai.

Trecend prin Carrousel. opri, se coboră repede, și începu să alerge după un ofițer care se ducea gânditor, cu mâna pe mânerul săbiei.

— Junon i zise ea, luându l de braț și oprindu l Ah! te regăseșc însărfișit; ești al meu acum; aide cu mine, urcă-te in trăsură.

Și i arăta trăsura care venise lângă densus.

— Căpitanul rezista.

— Sunt grăbit; trebuie să mă duc la minister; nu pot, te asigur...

— Urcă-te, i repeta Tatiana împingându l. Câteva persoane priviaș; căpitanului Junon i fu teamă să nu pară ridicol; se urcă in trăsură.

— Ah! ești lângă mine însărfișit, strigă Tatiana, strângându l lângă densa, ești al meu!

Va urma.

acesta se făceau căsătoriile chiar în cel din urmă douăzeci de ani, când, în rezolu-
 iul în contra Turciei laşul ajungea prin-
 cipalul cartier al armatelor ruseşti. Ce im-
 presie a trebuit să facă asupra femeilor
 uniforme cele bogate! Mulţi ochi negri
 compara legiuita proprietate cu strălucita
 importanţă şi nu arare-ori se întâmplă ca
 plăcuţii ofiţerilor din gardă să învingă pe
 greoi indigeni, ca Mihalache sau Petrache.

Copiii, după felul cum se creşteau pe
 atunci, se lăsa pe mâna Țiganilor, și ast-
 fel fetele tinere aflau de timpuriu ce se
 petrecea în casă. Nu e dar de mirare ca
 această vreme să fi avut o înfringere nu
 tocmai trecătoare asupra moravurilor. În
 curând însă începu a se simți silința de a
 apuca pe altă cale. Mamele se obișnuiră
 a-și duce fetele în străinătate, din cea mai
 fragedă copilărie și le puneau în casele
 de educație din Viena și Paris; acelea
 cărora le lipseau mijloacele pentru a le
 duce așa departe se mulțumeau cu Lem-
 berg sau Cernăuți, peste graniță însă
 trebuiau să treacă fetele. Această măs-
 ură fu foarte folositoare. Nu vrea să sus-
 țin că cronică scandalosă din Iași e cu
 totul lipsită de anecdote pipărate, chiar
 frumoase ieșene m'ar lua în ris când aș
 spune așa ceva; dar Capitala Moldovei poate
 arăta cu mândrie un șir de femei frumoase
 și tot-deodată vrednice de simă. Pe lângă
 acestea mai e de observat că dacă nu e
 mai greu în Moldova decât în celelalte
 locuri de a fi virtuos, totuși greutatea de
 a se feri de gura lumii e mult mai mare.
 Sunt câte-va femei în vîrstă, care înșelate
 prin propriile lor amintiri veld răuții ruși-
 noase acolo unde poate, simpla prietenie e
 cauza întîlnirii zilnice. Dintr-o frasă repe-
 tată fără nici o legătură se înfripează un
 roman, care răspândit prin lume e crezut
 de toți cu prea mare înlesnire; multe re-
 putații s'au stricat în felul acesta cu o uș-
 rință deznădăjduită. Parcă le-ar lipsi Mol-
 dovenilor încrederea în ele înșele, ast-fel
 nu ar asculta asemenea istorii cu atîta în-
 găduință.

(Conv. Lit.) (Va urma).

vită de alienațiune mintală, încă decand
 murise bărbatul ei, acum trei săptămîni în
 urmă.—(Liberatul).

Jud. Muscel

În ziua de 22 August din negligența lo-
 citorului Diu Stan Schiteanu, din comu-
 na Codani, plaiul Nucșoara-Dambovița, ju-
 dețul Muscel, care a pus în grajdul său
 niște cărbuni nestinși bine, luând foc acelu
 grajd s'a întins atît la casă și la celelalte
 dependințe ale numitului, cît și la casele
 și toate dependințele locuitorilor Ioan Savu,
 Gheorghe I. Savu și ale văduvei Floarea
 Dumitru Schiteanu, tot din aceea comună,
 consumându-le cu desăvîrsire și cu ele
 împreună pomii de prin prejur, cărutele,
 instrumentele de agricultură, vestimintele și
 cele necesarii pentru hrană.

Paguba toată e de lei 5.200.

DIVERSE

De la hotar.—La 16 Septembrie n.,
 dorobanțu român George Mihăiț de la vama
Bratocoa fu prins cu arma în mână pe
 teritoriul ardelean de către geandru un-
 gurești staționați la Șanțul vechiu. Solda-
 tul fu adus Sămbăta în Brașov unde i s'a
 luat la fișpanat interogatoriul, s'a încheiat
 proces verbal, și apoi fu predat poliției
 care l'a expedit la Predeal. Soldatul a
 spus la interogatoriu că însărcinat fiind
 de un locotenant român să urmărească pe
 servitoarea acestuia, fugită din serviciu,
 din cauza intinericului a trecut granița.

În Ungaria.—Precum comunică *Bu-
 dap. Hirlop*, la 6 Septembrie n., se furi-
 șară gase hoții în curtea preotului Mihail
 Pokomandy din Vecse, comitatul Vesprim.
 După ce amenințară pe visitul cu moartea,
 dacă va da alarma, el duseră cu ei în lo-
 cuința preotului. Cu o politicoasă salutare
 de "Supuși servitori, d-le preot!", intrară
 înăuntru și declarară că nu vrea să comi-
 tă omor, ci au venit numai fiindcă ei știu
 că Pokomandy fiind de 27 ani preot în
 Vecse și bărbat în vîrstă de 72 ani,
 trebuie să fi pus ceva banii la o parte.
 Când preotul declară că are numai câț-va
 fiorini în portofoliu, un hoț îi isbi în cap
 și preotul căzu jos, iar cel-lalt scotea
 prin casă, până ce găsiră într'un scrin
 300 fl. și într'o pușculiță (biscan) 12 fl.
 bani al bisericii. Apoi puseră hoții de li se
 aduse vin din pînă, chemară pe toți
 servitorii la masă cu ei și tractară toată
 societatea cu vin. Nepoata preotului tre-
 buia tot-d'ăuna să bea cea d'antîiu. După
 ce băură vinul, conducătorul cetei se uită
 la ceasul său de aur, și văzînd că era
 deja tîrziu, se pregăti de plecare cu oa-
 menii săi. Hoții mai luară două paltoane
 ale preotului și se depărtară după o po-
 liticoasă înclinare și cu o amicală salutare
 de "Prea plecați servi!".

MAINOU

O telegramă din Slatina ne asigură
 că situația doctorului Calenderu e cu
 mult mai puțin rea, decât s'a închi-
 puit la primul moment.

D. Nacu se va întoarce din străinăt-
 ate peste 5—6 zile.

Catedra de filosofie de omiletică
 de la Seminarul din București s'a în-
 credințat suplinirii d-lui Gârboviceanu,
 doctor în teologie.

La creditul agricol din Ilfov, d. ju-
 decător de instrucție a descoperit că
 secretarul contabil al creditului, de co-
 nivența cu primarul comunei Lamo-
 nești, au comis falsuri în acte publice.
 Se zice însă că falsificatorii nu se îm-
 potrivesc deloc la restituirea banilor
 luați cu actele lor false.

D. deputat Al. Marghiloman s'a
 întors azi-noapte din străinătate.

Aseară s'au terminat examenele de
 corigenți ale elevilor secundari, pre-
 gătiți în particular și trimiși din nain-
 tea comisiunei, instituită la liceul Sf.
 Gheorghe. În urma retragerii d-lui
 Gion ca examinator de limba elină a
 fost numit d. Pandelescu Ionescu, pro-
 fesor la gimnaziul Mihai-Bravul.
 După notele cunoscute până acuma,
 din cei 53 corigenți a rămas unul sin-
 gur repetent, cu nota 5.34 la științele
 naturale, și acesta nu face parte din
 elevii liceului Sf. Gheorghe.

Un proprietar din Botoșani ne
 dă următoarele amănunte asupra stă-
 reii economice din județul Botoșani:

1 vacă costă 7—10 lei; kilogramul
 de carne de vacă 10—15 bani; 1
 oaie 1 leu și 50 bani.

Pășune și nutreț nu există în Mol-
 dova de sus, atît de lăudată odini-
 oară pentru rasele ei de vite.

În Iași se va stabili un serviciu de
 telefoane între prefectura poliției și
 pompieri.

Epoca, sub titlul *Program unic*, re-
 produce vr'o două rânduri din *Româ-
 nia Liberă*, clădind pe deensele un în-
 treg plan de campanie în comun.
 Atragem însă atențiunea, fără a intra
 în discuțiunea lucrului, asupra unei
 împrejurări neobservate de confratele
 nostru: — cu două aliniate mai sus
 se spunea, în articolul nostru, că rep-
 etăm cuvintele unui colaborator ex-
 tra-ordinar al organului guvernului,
 și puneam chiar două puncte.

Aceasta o facem ca nu cum-va, în
 urma celor scrise de *Epoca*, fostul
Lozovean să scrie că 'I-am reprodus
 în serios vr'un articol.

De cât-va timp s'a stabilit în Bu-
 curești vestitul medic de la Univer-
 sitatea din Paris, dr. Schachmann,
 după nume ovreț, și cum se vede și
 după fapte. Dacă numita achizițiune
 a Capitalei e un savant în fond, sau
 numai un savant de reclame, se va
 vedea mai pe urmă din curarisirile
 sale. Deocamdată constatăm faptul,
 că zilele trecute s'a dus un biet func-
 ționar sărac și suferind la d-l dr.
 Schachmann a-casă, și după ce-a pri-
 mit receta, l'a înmănat o piesă de 5
 lei ca onorar. D. Schachmann însă
 l'a întors piesa cu blîndețe și l'a spus
 bolnavului, că - visita costă 10 lei.
 Nefericitul avea din întimplare atîtea
 parale asupra sa, îi numără 10 lei, și,
 când compară receta făcătoare de mi-
 nuni cu rețetele de mai înainte ale
 vechiului său medic român, găsi că i
 se ordonase o mixtură de arsenic în
 stare liquidă, în locul hapurilor ar-
 senicale ce le înghițea până acuma.

Contrariu știrilor răspândite, Aso-
 ciațiunea generală a studenților uni-
 versitari români ne vestește că con-
 gresul de estimp tot se va ține la Cra-
 iova, dar în zilele de 11, 12 și 13 Sep-
 tembre.

Conferințele vor fi două: *Importanța
 clasicismului* (V. Nanu) și *Ereditatea
 psihologică* (C. Lupu).

Am publicat, cei d'antîei, prospec-
 tul editorului Socec, prin care se an-
 nunța tipărirea unora din producți-
 nile d-lui Al. Odobescu, în trei volume,
 sub titlul *Scrieri literare și istorice*.

Primul volum (510 pag.) pe care
 l'am primit și care e pus în vînzare pe
 la librării, cuprinde: *Primile încercări
 tipărite, Scene istorice din cronicile ro-
 mânești și Cercetări literare și archeo-
 logice* între care *Câte-va ore la Snagov*.

D. Odobescu e unul dintre puținii
 fruntași ai literaturii noastre și tipă-
 reia operilor sale, răspîndite în mare
 parte până acum prin reviste și ziare,
 este în adevăr o bine-facere pentru iu-
 bitorii de limba și literatura româ-
 nească. Departe dar d'a avea nevoie
 de recomandație or de reclame, *Serie-
 rile literare și istorice* ale eminentului
 academician vor fi desigur luate cu
 zorul chiar din primele zile, așa nu-
 mai după o simplă înștiințare.

Cel mult până la finele lui Noembre
 vor fi puse în vînzare și celelalte două
 volume. De ce însă editorul nu tipă-
 rește și un al patrulea volum, *Istoria
 Arheologiei*, care nu se mai găsește pe
 la librării?

Direcțiunea generală a teatrelor a
 lipit pe strade repertoriul viitoareii sta-
 giunii a Teatrului Național. Vom re-
 veni.

**Ultime Depeși Telegrafice
 ALE ROMÂNIEI LIBERE.**

Berlin, 20 Septembrie.
 Principele Wilhelm va pleca la 24 Sep-
 tembre la Viena pentru a face o partidă
 de plăcere cu Archiducele Rudolph. Prin-
 cipele Wilhelm va sta 15 zile în Austria.

Haga, 20 Septembrie.
 Sesiunea Camerei a fost deschisă prin-
 tr'un mesagiu cetit de Rege.

Copenhaga, 20 Septembrie.
 Țarul va sta aici până la sfîrșitul lunii
 lui Octombrie. Regele Suediei va sosi în
 curînd spre a-l face vizită.

Praga, 20 Septembrie.
 Burgmaistru Walisch a fost atins de a-
 poplexie pe când se afla la biroul său.
 Moartea a fost instantanee.

Viena, 40 Septembrie.
 Medicul primar al spitalului cel Mare,
 d-rul Langer, s'a otrăvit în urma unui
 conflict ce a avut cu directorul stabilimen-
 tului.

Pesta, 20 Septembrie.
 Doș sute de persoane, cea mai mare
 parte consilieri municipali, industriași ve-
 terani de a 1848 și studenți s'au dus eri-
 seara în Cracovia pentru a asista la sîrbă-
 torile cari vor avea loc în acest oraș. Vice-
 primarul și contele Zichy au plecat și el.
 În Cracovia li se pregătește o primire splen-
 didă.

Viena, 21 Septembrie.
 Zalewsky, autorul furtului comis la poșta
 din Viena, a fost trimis înaintea curții cu
 Jurați. A declarat înaintea juriului că a
 fost membru al asociațiunei secrete anti-
 germane și panslaviste și că această aso-
 ciațiune, patronată de repositul Katkoff,
 este formată între Rusia și Franța. Acest
 pretext curios este neapărat mincinos.

Pola, 21 Septembrie.
 Amiralitatea a dat o mare serbare în o-
 noarea escadrei engleze.

Berlin, 21 Septembrie.
 Liberalii și conservatorii vor depune la
 Reichstag un proiect de lege care fixează
 la 5 ani perioada legislativă.

Berlin, 21 Septembrie.
 Tratatul care fixează împărțirea insulelor
 Samoa între Anglia, Germania, și America
 va fi publicat în curînd.

Metz, 21 Septembrie.
 Fiul d-lui Schnaebele, fostul comisar de
 poliție la Pagny sur Moselle, a fost arestat
 de autoritățile germane, în momentul când
 trecea frontiera franceză și transferat la
 Metz. Tînerul Schnaebele, în vîrstă de 16
 ani, este acuzat de a fi fișat placarde in-
 cendiare în contra Germaniei.

Constantinopol, 21 Septembrie.
 Said-pașa, ministrul afacerilor streine, a
 promis d-lui Mijatovitch, agent diplomatic
 al Serbiei, că Poarta va ratifica nouă con-
 vențiunea turco-serbă.

(Agence Libre).

BIBLIOGRAFIE

Se află în deposit la redacția *României Libere*
 Istoria Românilor, 3 Tomuri a 5 fr. de A.
 Treb. Laurian.
 Atlantele geografice a 10 fr. tot de același
 autor, pentru capitală 40% rabat, iar pentru pro-
 vincie 30% și transportul.

A apărut în editura librăriei fraților Șaraga
 din Iași:
 Gramatica elementară a limbii latine pentru
 clasa I de liceu și gimnaziu, de dr. G. Coman; preț
 2 l. 50 b.
 Gramatica teoretică-practică a limbii eline,
 pentru școlile secundare de dr. George Coman; preț
 3 l.

Povestiri și biografii din Istoria veche de
 G. Dhombres și Gabriel Monod traduse de A. B.
 Brândău; preț 1 leu 50 bani.

Noțiuni de mineralogie pentru clasa III secundară
 de dr. Leon C. Cosmovic; preț 1 leu 25 b.

Noțiuni de Chimie pentru clasa III secundară
 de dr. Leon C. Cosmovic; preț 1 leu.

A apărut:
 Gramatica teoretică-practică a limbii ger-
 mane, etimologia și sintaxa pentru usul tinerimii
 române de I. Cronca, profesor.
 Această gramatică e aprobată de onor. Minister
 al Instrucțiunii.—Preț 2.50.

CALENDARUL ȘCOALEI
 pe anul 1888 (anul școlar 1887—88
 de Mih. Berar profesor.

Ediția II, învăușită și prelucrată în toate păr-
 țile supuse schimbării, coprinde pe profesorii și
 institutorii tuturor școlilor. Fol de orar, de ca-
 talog, de note zilnice ș. a.
 Formatul cunoscut (portativ, legat în pînză).
 Preț unu exemplar 3 lei, trimis franco or și
 unde.

D-ai abonati precum și cumpărătorii de la 4
 exemplare în sus au 50 bani beneficiu la tot
 exemplarul.

Comandele se fac însoțite de numerar, mărci
 sau mandate postale, la deșosul editorilor, Ti-
 pografia Curții Regale, F. Göbl fil, Pasagi, 12
 București.

Se află și la librăriile principale din Capitală
 și din județe.

A eșit de sub tipar:
 SINTAXA pentru usul cursului secundar de
 I. Manliu.

Dogmele și misterele religiunii creștine sau
 Catechismul ortodox, pentru usul școlilor sec-
 undare de ambe-sexe, de Dragomir Demetrescu,
 profesor în Iași.
 Aceste cărți se află în deposit numai la libră-
 ria Brumer, strada Goliei, Nr. 46.—Iași.

A eșit de sub tipar și se află de vînzare la
 toate librăriile:
 NOUL CODICE JUDICIAR pe preț de 2
 lei și al său Supliment care coprinde mai multe
 legiuiri pe preț de 1 leu, oșebit Legea recutării
 și noul Codice de legi, de A. P. Ciocanely.

Formularul și explicațiunea practică a Codi-
 cului civil, de Michael A. Bestelești, (vol. II) Pre-
 țul 4 lei.

A eșit de sub presă, Schițe geografice. (Car-
 pații orientali) de G. T. Buzoianu.
 A se adresa la tipografia Ralian & Ignat Sa-
 mica, Craiova.
 De același autor, cursul secundar complet de
 geografie: Pământul, Europa și România cu
 țările vecine.

PARIS. ȘCOALA PREPARATORIE
 Duvignau de Lanneau
 157, rue des Rennes, la Paris, va deschide cursu-
 rile sale la 10 Octombrie.
 Preparațiune pentru școala centrală, pentru po-
 duri și șosele, pentru mine, pentru institutul a-
 gonomic. Matematici elementare — matematici
 preparatorii. — Școala primește intern, semi-pen-
 sionari și externi.

A eșit de sub presă:
! MARE SUCCES !
 A apărut de sub presă tipografiei Curții Re-
 gale interesantul roman:
NOTRE DAME DIN PARIS
 DE
 VICTOR HUGO
 Uragiul este în două volume, tipărite pe hăr-
 tie de lux. De vînzare la principalele librării.
 Interesantul roman parizian

SURZENIA
 Recomandăm cu tot distinsul persoanelor
 lovite de zurzenie Microfonul auricular
 PERCEPTIBIL inventat de d. doctor Maine
 din Paris. Acest prețios instrument acustic
 este aprobat de ACADEMIA DE MEDICINA din
 Paris și a obținut MEDALII DE AUR la expo-
 zițiunile internaționale din Paris și Anvers.
 El se adaptează la conductul auditiv, se pune
 și se scoate după voie, permite de a lua
 parte la o convorbire generală, redă orga-
 nului celui mai rebel funcțiunile sale și
 vindecă sbrniturile. Se poate zice despre
 microfonul auricular că el este pentru
 urechi ceea-ce sunt ochelarii pentru ochi.
 Aceste rezultate sunt dobîndite fără REMEDI-
 ul FARA OPERATIUNI și aparatul nu pricinuește
 nici supărare nici durere. Se primește FRANCO
 prin poșta împreună cu instrucțiunile necesare
 trimițînd un mandat postal sau un celk
 de 50 (cinci-zeci) franci la inventator d.
 doctor MAINE, 142, Rue Legendre, Paris.

Dr. N. Drăgulănescu
 dă Consultațiuni de la orele 1—4 p. m.
 — București, str. Rotarilor Nr. 8 bis. —

INSTITUTUL ENIU BALTEANU
 CALEA MOȘILOR Nr. 138
 Primește elevi primari, gimnaziali și co-
 merciali interni și externi cu prețuri mo-
 derate.

INSTITUTUL DE FETE
„EDUCAȚIUNEA ROMANA“
 120. — Calea Moșilor, — 120.

Direcțiunea acestui institut are onoare a încu-
 nostința pe onor. părinți că atît cursurile pri-
 mare cît și cele liceale vor începe regulat la 5
 Septembrie. Inscriserile s'au început de la 24 Au-
 gust și se fac în cancelaria institutului, de unde se
 pot lua toate informațiunile necesare.
 Nu vom cruta nimic nici în viitor, după cum
 am făcut-o și în trecut, ca toate studiile să se
 predea în modul cel mai pedagogic. Aci ne per-
 mitem a aminti din raportul comisiunei ministe-
 riale pentru cursul secundar acea parte, în care
 se arată că elevii din institutul nostru au reușit
 la examen comparativ mai bine de cât cele-
 alte institute de fete din Capitală.

Directoare,
 Elisa Manliu.
 Director de studii
 I. Manliu.

VIN NEGRU
 de Oravița și Golu-Drancea
 Vechi de 4 ani, calitate superioară
 tutulor altor vinuri.—15 fr. vadra și
ALB DE DRAGAȘANI
 din recolta anului 1883.—15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & C^{omp.}
 18, STRADA LIPSCANI, 18.

CASA DE SCHIMB
C. STERIU & C^{omp.}
 No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.
 Pe ziua de 10 (22) Septembrie ora 10, 1887

	Cump.	Vînd.
50% Imprumutul Comunal 1883	78 1/4	78 1/4
50% " " " " 1884	—	—
50% Scrieri Funciare urbane	88 1/4	88 1/4
60% " " " " " "	95 1/2	96 1/2
70% " " " " " "	103 1/2	104 1/2
70% " " " " " "	81 1/2	92
70% " " " " " "	105 1/2	106 1/2
50% Rentă română perpetuă	—	—
50% " " " " " " " "	—	—
60% Oblig. de Stat conv. Rurale	95 1/2	96
60% " " " " " " " "	90 1/2	92 1/2
70% Imprumutul Stern 1864	—	—
80% " " " " " " " "	—	—
50% Scris. fonc. Urbane de Iași	79	79 1/2
60% Imprum. Com. de Iași Asphalt	—	—
Oblig. Casel Pension. (nom. 300)	215	220
Impr. cu prime orașul București	35	37
Acțiuni Construcțiuni	—	—
" Națională	—	—
" Dacia-România	—	—
" Banca Națională	1020	1040
" Banca României	—	—
" Fabrica de Hârtie	—	—
Fiorini Valuta Austriacă	201	203
Mărci Germane	124	126
Bilete Francese	100	101
" Englese	25.20	25.40
Ruble Rușești	2.24	2.27
Aur contra Argint	13 1/2	14
Napoleon contra aur.	20.10	20.20

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur
 scoțit după cursul fiscalul.
 Adresa pentru telegrame: STERIU.

lordache N. Ionescu (restaurant) Strada Co- vaci, No. 3.

VICHY

Administrațiunea : PARIS, 8, boulevard Montmartre, PASTILE DIGESTIVE fabricate în Vichy cu Săruri extractate din sorginși. Ele au un gust plăcut și produc un efect sigur contra acrimelor și a grelelor mistuiri. SAȘURI DE VICHY pentru BAI Un sul pentru uă baie, pentru care oricui nu pot merge la Vichy. Apre a evita contrafacerea să se abțină pe lăsa produselor marca. Controlulul Statului francez. Depozitul la București la dd. Martonovici și Hertog.

DE VENZARE

Două mașini tipografice, care funcționează deja. — A se adresa la tipografia Curtii.

PRIMA SOCIETATE DE FABRICA AUSTR. DE UȘI FERESTRE și DUȘUMELE

VIENA, V Heumühlgasse 13 stabilit la 1817

sub conducerea lui M. MARKERT.

Își recomandă marile depouri de marfă de uși și ferestre gata cu ferăria necesară, precum și de dușumele moi de nave și parcheturi americane de stejar. Prin marile sale depouri de lemnărie uscată și prin asortimentul de marfă gata fabrica e în stare să efectueze ori-ce trebuințe de acest articol în timpul cel mai scurt. Ea primește și facerea de portale și mobiliarea de cazarmă, spitale, școli, comptuare, etc. etc., și afară d'asta ori-ce lucrări de lemn produse cu mașina după desenhuri și modele prezentate, afară de mobile de casă.

De vânzare

În total proprietatea din Strada Schitul-Măgureanu Nr. 27, (în dosul Cișmegeului), două fâțade, loc mare și case.

SAPON IXORA

Cunoscut pretutindeni superior la toate celelalte săpune. E. PINAUD 37, Bd de Strasbourg, PARIS

DE ARENDAT

Moșia Trestenicul Tomulești, districtul Vlașca, plașa Marginea. — A se adresa la colonel Urseanu, la Galați.

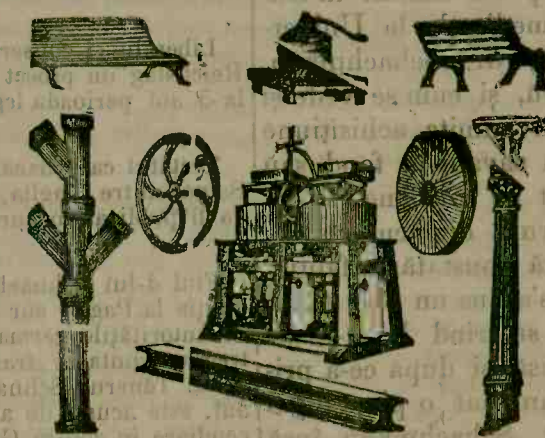
A aparut: GRAMATICA LIMBEI ENGLEZE PENTRU USUL SCOALELOR ROMANE de Henry Lolliot

Această gramatică cuprinde: Un studiu complet asupra pronunțării limbii engleze. — O listă completă a verbelor neregulate — Etimologia și Sintaxa. — Un dicționar Englezo-Român și Român-Englez al tuturor cuvintelor uzuale. — Prețul 3 lei.

Se află de vânzare la Tipografia Curtii Regale, Pasagiul Român și la librăria Socec & Comp., Calea Victoriei.

Asemenea se mai găsește: NOUA METODA PENTRU A ÎNVETA LIMBA FRANCEZA de același autor.

EREZII L. LEMAITRE SUCCESORI TURNATORIA DE FER SI ALAMA — ATELIER MECANIC BUCURESCI, — 195, Calea Văcărești, 195, — BUCURESCI

Se însărcinează cu construcții de turbine și mori cu prețuri mai reduse de cât acele din Viena și Pesta.

PREȚUL

Unel mori cu 1 piatră de 36"	lei 1900
1 „ „ 46"	2100
2 „ „ 36"	3600
2 „ „ 42"	3800

Esecutează repede ori-care lucru de turnătorie sau mecanică; precum: coloane simple și ornate.

Mare asortiment de mobile pentru grădină, ornamente pentru grajduri și teascuri de vin, etc.

MARE DEPOSIT de grinzi de fer, raiuri pentru vagonete „Décauville,” țeve de tuci. Mare asortiment de pietre de moară „La Ferté sous-Jouare.”

Compania gazului aeriform din București

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. Public că posedăm Catran de calitate bună, care amestecat cu iepin sau praf de Cok convine foarte bine pentru a proteja fundațiunile construcțiilor contra umidității.

Asemenea un strat de catran în stare lichidă, întrebuințat ca vopsea și încălzit puțin, protejează cu succes fundațiunile și împrejurimile de lemn, contra umidității și putrezirei.

Prețul catranului cumpărat în cantități mici este de 10 bani kilogramul, loco uzina, iar pentru cantități cari trec peste 1.000 kilog. direcția acordă scăzăminte.

Profităm de această ocaziune pentru a înștiința că putem furnisa Cok în provincie cu prețul de lei 57 și 50 bani 1.000 kilograme, I-a calitate încărcat în vagon la gara de Filaret și expediat la adresa destinatarului.

Direcțiunea.

O domnișoară care a predat mai mulți ani lecții de pian și muzica vocală la Asilul Elena-Domna, unde examenele s'au depus înaintea directorului și a profesorilor dela Conservator, — dorește a da lecțiuni pe la pensioane, case particulare (și în provincie). — A se adresa la administrațiunea ziarului România liberă Pasagiul Român, Nr. 3 bis.

„NATIONALA” SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE — IN BUCURESCI —

Approbată prin decret regal Nr. 225 din 25 Ianuarie 1885.

CAPITAL SOCIAL 6.000.000 Lei

Prima emisiune 3.000.000 lei deplini vărsați 15.000 acțiuni de lei noui 200 fie-care, din care 1.000.000 lei specialmente afectați ca fond la garanție pentru ramura asigurărilor asupra vieții.

Reserva de premii și fond rezervă 850.000 lei

‘NATIONALA’, asigură: I. In contra daunelor de Incendii. II. Contra daunelor de grindină (piatră). III. Contra daunelor de Transport precum și Valori. IV. Contra spargerei geamurilor, oginzilor, etc. V. Face asigurare asupra vieții.

A) CAPITALURI FIXE IN CAZ DE DECES. — Cu participare de 7% din beneficiu în combinațiunile următoare: asigurări asupra vieții una sau a două persoane, asigurări temporale, asigurări mixte și asigurări mixte cu capital dublu. B) CAPITALURI IN CAZ DE VIAȚA. — Combinațiunile următoare:

Asociațiuni mutuale de supra-viețuire. Asociațiuni în grupuri de 12 ani pentru copii de la 2 ani jum. până la 9 inclusiv; Contra asigurări capitaluri fixe pentru Dote, fără contra asigurări și rente viagere în diferite combinațiuni.

Până la finele anului 1885 ‘Nationala’, a realizat în diferite ramuri de asigurări ca premii aprizativ 10,500,000 lei n., și a plătit ca despăgubiri aproximativ 7,500,000 lei n.

DIRECȚIUNEA GENERALA Strada Carol I, Nr. 9.

VLADIMIR CROITORUL CURȚII BUCURESCI — 4, Strada Regala, 4 — BUCURESCI

Anunță către Onorabila sa clientelă, că pentru Sesonul de Vară a primit un nou transport de Stofe Franceze și Engleze din cele mai renumite fabrici din Europa. — Totodată cu această ocaziune atragem atențiunea Onor. public și asupra distinsel Stofe Naționale fabricată în țară.

Cea mai bună hârtie igienică de cigări este DOROBANTUL, LES DERNIÈRES CARTOCHES, L'INDÉPENDANCE DE LA ROUMANIE Fabricat de Frații BRAUNSTEIN

astă hârtie analizată de către d. doctor Bernath, directorul laboratorului chimic al Eforiei spitalelor civile și al Facultății de medicină din București, s'a constatat ca cea mai bună în toate privințele din toate hârtiile de cigări ce se importă în țară, de oare-ce însușește toate proprietățile unei bărtii de cigări ireproșabilă, fiind cu desăvârșire lipsită de țesătură animală, cum și de substanțe lemnoase și fabricată numai de apă.

A se feri de contrafacere. Numai atunci sunt veritabile, când fie-care foiță poartă firma noastră și pe scoarță semnătura noastră.

Frații BRAUNSTEIN.

Hârtie maclatură (stricată) se află de vânzare la tipografia Curtii Regale, Pasagiul Român, Nr. 12.

Mare depou de specialități medicinale — STREINE SI INDIGENE —

PARFUMERIE, OBIECTE DE CAUCIUC.

ELIXIR EUPEPTIC DIGESTIV COMPLET cu pepsină, pancreatină și diastasă. preparat de Victor Thüringer, farmacist. — Flaconul lei 4.50.

VELOUTINE preparat de Victor Thüringer, farmacist. O PUDRA IGIENICĂ, FOARTE FINĂ, PARFUMATĂ, superioară altor preparate de asemenea natură. — Cutia Lei 1. —

DEPOUL GENERAL: Farmacia la „Ochiul lui Dumnezeu” — vis à-vis de palatul Stirbei — București, Calea Victoriei, 126, București.

Mare depou de specialități medicinale — STREINE SI INDIGENE —

A apărut de sub presă în editura Tipografiei Curtii Regale F. Göbl fii, Pasagiul Român :

CALENDARUL SCOALEI

— PE — ANUL 1888

— DE — M. BERAR, Profesor.

(ANUL II)

(ANUL II)

PRECIUL UNUI ESEMPLAR, LEGATURA DE LUX 3 LEI

Se poate procura de la editori tramițindu-se costul în mandat postal sau mărci postale.